

בין 2005 ל-2007, האיחוד האירופי סיפק עשרות-מיליוני יורו מקרנות ציבוריות למספר רב של ארגונים לא-ממשלתיים, שרבים מהם פעילים פוליטית במאבק הישראלי-פלסטיני, מעבר לשירותים הרגילים שהם מספקים. הדו"חות שלהם נתפסים כמספקים מידע מקצועי לקובעי מדיניות, עיתונאים ועוד, ולמערכות התעמולה שלהם יש השפעה פוליטית מובהקת. אך פעילויות אלו פעמים רבות אינן עולות בקנה אחד עם מטרותיהם המוצהרות, הן של הארגונים והן של מסגרות האיחוד האירופי שבו הם ממומנים, כולל שימוש בכספים שיועדו לקדם תהליכי שלום למען תעמולה פוליטית מובהקת.

מחקר מפורט זה מתעד עד כמה ארגונים לא-ממשלתיים פוליטיים הממומנים ע"י האיחוד האירופי תורמים למאבק ומקדמים אג'נדה פוליטית מסוימת. רבות מקבוצות אלו השתתפו ב- NGO Forum of 2001 Durban conference, והדו"חות והתעמולה שלהם הזכירו שוב ושוב את מדינת ישראל כ"ישות קולוניאלית", "מדינה גזענית והפרדית", ועודדו חרמות, סנקציות ונישול (BDS). ישנם ארגונים לא-ממשלתיים הממומנים ע"י האיחוד האירופי, המחפשים בעקביות לקדם את נרטיב המאבק של הערבים והפלסטינים, למחוק את הקשר הטרוריסטי-הפלסטיני, להאשים את ישראל לשווא בפשעי מלחמה ולעקור את זהותה היהודית של ישראל. על אף שלכאורה מימון של האיחוד האירופי הולך למען פרויקטים ולא לארגונים עצמם, החלוקה בין הארגון לפרויקט הינה אשליה. "מימון פרויקטים" יכול לשמש ולממן גם לפעילות כללית של הארגון, וסמל האיחוד האירופי מופיע בתדירות על פרסומים אנטי-ישראליים המונפקים ע"י ארגונים אלו.

דו"ח זה גם בוחן את חוסר השקיפות והמחויבות במימון ארגונים לא-ממשלתיים ע"י האיחוד האירופי. למרות עשרות מיליוני היורו שסופקו ע"י משלמי מיסים, אין שום מסגרת או בסיס נתונים מרכזי לקבלת מידע מהימנה על מימון אירופי לארגונים לא-ממשלתיים. יתרה מזאת, הרבה מהמידע אינו זמין, או שהוא מוחבא מתחת לשכבות בירוקרטיות רבות. משרדי ה-EC השונים שאכן מספקים מידע מסוים על מימון גופים לא-ממשלתיים משתמשים במערכות שונות להצגת המידע, עובדה היוצרת קושי גדול בהשוואת הנתונים וניתוחם. על אף שחלק מפקידי ה-EC שיתפו פעולה בחלוקת מידע על מימון עם NGO Monitor, הקושי הכללי באיסוף מידע זה מראה את חוסר השקיפות בנושא. בקשות נוספות לקבלת מידע ספציפי בנוגע למימון זכו להתעלמות מוחלטת.

בנוסף, קווי ההנחיה הרשמיים שלפיהם נבחרים ארגונים לקבלת מימון ציבורי הם מעורפלים ביותר, מה שמאפשר רמה גבוהה של נטייה אישית והעדפה מצד סגל ה-EC. אנשי סגל אנונימיים אלו ומומחים מן החוץ, הקובעים קצבאות של עשרות מיליוני יורו לארגונים פוליטיים לא-ממשלתיים, אינם מחויבים לשום תהליך אקסטרני של מתן דין וחשבון על החלטותיהם. היעדרותם של מנגנונים ספציפיים להערכת השפעתם של פרויקטים מטעם ארגונים לא-ממשלתיים הממומנים ע"י האיחוד האירופי, מוסיפה לחסרון במחויבות הדיווח.

מסקנות אלו מומחשות בניתוח מדוקדק של מסגרות ותהליכי המימון של האיחוד האירופי, כולל PFP, EIDHR, ECHO, מחקרים פרטניים על מקבלי המימון – Adalah, Euro-Mediterranean, Israeli Committee Against House Demolitions, (EMHRN) Human Rights Network, (ICAHN) Applied Research Institute-Jerusalem (ARIJ) ו-Christian Aid – בוחנים את ההתפצלות שבין פעילויותיהם לבין קווי ההנחיה הרשמיים של האיחוד האירופי.

הדו"ח מסיים עם המלצות לנקיטת צעדים על מנת לשפר את השקיפות והמחויבות בנושא מימון של ארגונים לא-ממשלתיים ע"י האיחוד האירופי. צעדים אלו כוללים יצירת בסיס נתונים של ארגונים המקבלים מימון, בעל פורמט סטנדרטי להצגת מידע מפורט על המימון. אנו גם ממליצים על אמצעים להערכת הטיות וגורמים חיצוניים המשפיעים על תהליך קבלת ההחלטות בנוגע לבקשות מימון ע"י ארגונים אלו.

הצורך לשקיפות במימון ארגונים לא-ממשלתיים בולט במיוחד נוכח ההכנות ל"כנס ההמשך" ל-Durban שנקבע ע"י האומות המאוחדות ל-2009. על מנת להימנע מחזרה על החוויה הנוראית של 2001, בעיקר בפורום של הארגונים הלא-ממשלתיים, לאיחוד האירופי כדאי לאמץ וליישם קווי-הנחיה ברורים המונעים מארגונים הממומנים ע"י האיחוד האירופי מלהשתתף בפעילויות המעודדות קונפליקט, הכוללות קריאות להרס המדינה או זהותה; תמיכה בחרמות, סנקציות ונישול נגד ישראל; חיזוק "פתרון מדינה יחידה", כלומר השמדת מדינת ישראל, ושאר מיני רטוריקה המציתים ומלכנים רגשי איבה.